

Botanisch rapport over het C.R.M.-object

"Stinkgat" (project AB 40).

door

Drs. G. Londo

(R.I.V.O.N.)

Ligging: Topografisch kaartblad 43 C, D; schaal 1:25.000.

Het reservaat ligt in het noordoosten van het eiland Tholen in de Van Haften Polder, gemeente Oud-Vossemeer, en bestaat uit een achter de zeedijk gelegen brakke kreek met begreppelde zilte graslanden.

Vegetatie-beschrijving.

Het gebied werd in oktober gekarteerd, dus in een vanuit floristisch oogpunt gezien minder gunstige tijd. In het geschikte vegetatieseeizoen zal het nader floristisch worden geïnventariseerd op mogelijke zeldzame soorten.

W. Water met Ruppia-vegetatie (*Ruppia maritima*).

De kreek bevat brak water, waarin een massa-vegetatie voorkomt van ruppia (*Ruppia maritima*). Verder zijn er nog enkele kleine brakke poeltjes, waarin deze soort ook werd waargenomen. Langs de kreek en in de poeltjes groeit plaatselijk zeebies (*Scirpus maritimus*), doch de facies hiervan zijn klein van oppervlak en niet karteerbaar.

Pw. Puccinellia-grasland, beweid.

Deze vegetatie, waarin kweldergras (*Puccinellia maritima*) domineert, doch waarin wellicht ook andere *Puccinellia*-soorten groeien, komt voor op de laag gelegen delen, die bij hoge waterstand geïnundeerd zijn. Door de nogal intensieve beweiding door rundvee is de grasmat vaak vertrapt en plaatselijk geheel verdwenen.

De

De soorten zeekraal (*Salicornia europaea*) en schorrenkruid (*Suaeda maritima*) zijn in dit vegetatietype, vooral op open getrapte grond, algemener dan in het volgende, niet beweide, type. Daarentegen zijn de overige onder type Po genoemde soorten hier veel minder algemeen en plaatselijk afwezig.

Po. Puccinellia-grasland, onbeweid.

Dit type verschilt in oecologisch opzicht alleen van het vorige type doordat het, althans in recente tijd, niet beweid is. De vegetatie is hier veel meer gesloten en wordt voornamelijk bepaald door de volgende soorten:

kweldergras	(<i>Puccinellia maritima</i>)	d
zee-aster	(<i>Aster tripolium</i>)	a
zeeweegbree	(<i>Plantago maritima</i>)	a
zeekraal	(<i>Salicornia europaea</i>)	a
schorrenkruid	(<i>Suaeda maritima</i>)	a
gerande schijnspurrie	(<i>Spergularia marginata</i>)	a

Plaatselijk komt riet (*Phragmites communis*) faciesvormend voor (type PoR). Op lage plekjes langs greppels groeit Engels slijkgras (*Spartina townsendii*).

L. Raaigras-kamgrasweide, subassociatie met ronde rus (Lolieto-Cynosuretum juncetosum gerardii).

Deze vegetatie wordt intensief beweid door rundvee. Naast de gewone weideplanten, o.a.:

Engels raaigras	(<i>Lolium perenne</i>)	d
beemdgras	(<i>Poa pratensis</i>)	a-c
rood zwenkgras	(<i>Festuca rubra</i>)	f, la
smalbladige weegbree	(<i>Plantago lanceolata</i>)	f
herfstleeuwetand	(<i>Leontodon autumnalis</i>)	f
madeliefje	(<i>Bellis perennis</i>)	a

vinden we een aantal "zilte" soorten, die kenmerkend differentiërend zijn voor de bovengenoemde subassociatie:

melkkruid	(<i>Glaux maritima</i>)	a
ronde rus	(<i>Juncus gerardii</i>)	f
zilte zegge	(<i>Carex distans</i>)	o

Verder komen er soorten voor die kenmerkend zijn voor labiele storingsmilieu's, in dit geval veroorzaakt door het contact van

zout

zout en nat met zoet en droog:

zilver schoon	(<i>Potentilla anserina</i>)	a
kruipboterbloem	(<i>Ranunculus repens</i>)	a
witte klaver	(<i>Trifolium repens</i>)	a
aardbeiklaver	(<i>Trifolium fragiferum</i>)	f

Plaatselijk in het westelijke deel domineert rood zwenkgras op meer zandige bodem.

F. Ruig grasland met rietzwenkgras (*Festuca arundinacea*), behorend tot het kweek-kruizuringverbond (*Agropyro-Rumicion crispi*).

Deze vegetatie is, althans in recente tijd, niet beweid en wijkt hierdoor af van het vorige type. Het aantal weideplanten is geringer en het aspect wordt bepaald door het hoge rietzwenkgras (*Festuca arundinacea* a-d). Verder zijn ook de volgende soorten belangrijk:

rood zwenkgras		a-d
zilver schoon		a
heelblaadje	(<i>Pulicaria dysenterica</i>)	f
zilte zegge		f
melkkruid		f-a
ronde rus		f
lamsoor	(<i>Limonium vulgare</i>)	o

In het grootste deel van F bepaalt riet mede het aspect (type FR). Deze soort komt in het reservaat uitsluitend voor in het onbeweide deel. Ronde rus groeit het meest abundant in een smalle zone tussen de vegetatietypen Po en F, alsmede op de hoger gelegen plaatsen in Po en Pw. In het westelijk deel van F is de bodem duidelijk zandig.

De achter de plantesoorten vermelde letters hebben betrekking op de abundantie en dominantie:

d = dominant
a = abundant
f = frequent
o = occasional
r = rare
l = local

Beoordeling

Beoordeling van het gebied.

De aangetroffen vegetatietypen zijn in het deltagebied (nog) algemeen en niet van uitzonderlijke betekenis; door het voeren van een bepaald beheer (zie beheersadvies) kan deze betekenis echter toenemen. Een nadere floristische inventarisatie zal moeten uitmaken of er zeldzame soorten voorkomen. De grootste waarde van het gebied wordt ornithologisch bepaald.

Overzicht van de rapporten betreffende het object "Stinkgat"
(chronologisch).

- Dr. M.F. Mörzer Bruyns, 10-3-'54. Pre-advies van de Herverkaveling Tholen, 3 pag.
- Ir. P. Ruige, A.M. Neervoort en S. Braaksma, 11-5-'59. Het Stinkgat (kreek in de Van Haftenpolder), 2 pag.
- S. Braaksma en A.G. Gijtenbeek, 16-3-'61. Stinkgat, 1 pag.
- S. Braaksma, 14-6-'62. O.K.W.-object "Het Stinkgat" (Van Haftenpolder), 1 pag.
- Ir. W. Thijssen, 31-8-'62. Beheer van de Natuurreservaten in het consulentschap "Zeeland en het Markiezaat" van het Staatsbosbeheer, 7 pag.

Zeist, november 1965.

Voorlopig beheersadvies voor het C.R.M.-object "Stinkgat"

(gemeente Oud-Vossemeer).

door

Drs. G. Londo
(R.I.V.O.N.)

Het beheersadvies sluit aan op het botanisch rapport en de vegetatiekaart van het betreffende gebied. Een aparte beheerskaart werd vervaardigd.

Ten behoeve van de weidevogels is handhaving van de bestaande laagblijvende grasmat (vegetatietypen L en Pw) belangrijk en de beweiding door rundvee dient hier voortgezet te worden. Aanbevolen wordt een wat extensiever beweiding, zodat meer differentiatie in de vegetatie kan optreden. Vanuit ornithologisch oogpunt wordt geadviseerd om in perceel 2 (het meest westelijke van de twee, door een pad gescheiden percelen) gedurende de broedtijd geen beweiding toe te laten.

De ontstane differentiatie in de vegetatie als gevolg van wel of geen beweiding dient gecontinueerd te worden. Ook ornithologisch is dit van belang daar de hoogopschietende vegetatie van de typen F en FR aan diverse vogels goede dekking verschaft en juist hier werden tijdens het bezoek in oktober watersnippen waargenomen. Daar "niets doen" op ~~den~~ duur wellicht leidt tot een ruigte met bramen, wordt geadviseerd om hier jaarlijks of om de twee jaar te maaien.

Daar in de vegetatietypen F en FR de bodem zandig is, vooral in het meest westelijke deel, zijn hier mogelijkheden om de vegetatiekundige en floristische waarde van het gebied te verhogen. Door hier 2 x per jaar te maaien (eerste maal vlak na het broedseizoen en in het najaar nog eens) kan op de duur een zodanige verschraling bereikt worden, zodat de gradiënt-situatie versterkt wordt tussen enerzijds het hooggelegen, zandige, droge, zoete en relatief voedselarme milieu en anderzijds het laaggelegen, kleiïge,

natte

natte, zoute en relatief voedselrijke milieu van type Po. Het maaisel dient afgevoerd te worden. Indien het maaien niet uitvoerbaar is, late men type F ongemoeid. Ook is hier de mogelijkheid, zulks na overleg met het R.I.V.O.N., om de invloed van beweiding door andere dieren dan runderen, bijvoorbeeld door schapen of geiten, na te gaan.

In het gehele reservaat dient bemesting achterwege te blijven, wat vooral op de hogere zandige plekken een verschraling ten gevolge zal hebben, waardoor de floristische en vegetatiekundige waarde van het gebied kan toenemen.

Resumerend wordt dus het volgende voorgesteld:

Vegetatietypen Pw en L: extensief beweiden door rundvee; in perceel 2 tijdens het broedseizoen de beweiding staken.

Vegetatietypen Po en W: niets doen.

Vegetatietypen F en FR: het meest westelijke deel 2 x per jaar maaien; het overige deel 1 x per jaar of om de twee jaar maaien; maaisel afvoeren.
Indien maaien onmogelijk is: niets doen.

In het gehele reservaat: geen bemesting.

Zeist, november 1965.